

Schulz, Roman / Skubała-Tokarska, Zofia / Jaczewski, Bohdan

Posiedzenia Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/1, 180-185

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z DZIAŁALNOŚCI
KOMITETU I ZAKŁADU HISTORII NAUKI
I TECHNIKI PAN

POSIEDZENIA KOMITETU HISTORII NAUKI I TECHNIKI PAN

W dniu 20 czerwca 1973 r. odbyło się pod przewodnictwem prof. Bogusława Leśnodorskiego plenarne zebranie Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN. Odbyła się na nim obrona rozprawy doktorskiej mgra Piotra Hübnera nt. *Pierwszy Kongres Nauki Polskiej jako forma realizacji założeń polityki naukowej Państwa Ludowego* (promotor — prof. B. Leśnodorski, recenzenci: B. Suchodolski, prof. J. Bardach, prof. W. Markiewicz). W wyniku pomyślnie przeprowadzonej obrony pracy Komitet (pełniący również funkcje Rady Naukowej Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN) postanowił nadać mgr Hübnerowi stopień doktora nauk humanistycznych. Podjęto także decyzję o nadaniu stopnia doktora nauk humanistycznych mgr Grażynie Rosińskiej¹.

Jednocześnie kontynuowano postępowanie kwalifikacyjne w sprawie nadania tytułu naukowego profesora nadzwyczajnego doc. dr Irenie Stasiewicz-Jasiukowej, doc. dr Stanisławowi Brzozowskiemu oraz doc. dr Janowi Sulowskiemu. Komitet zakończył natomiast postępowanie kwalifikacyjne w odniesieniu do doc. dr Józefa Babicza, podejmując uchwałę o nadaniu mu stopnia naukowego profesora nadzwyczajnego w zakresie nauk humanistycznych.

W dalszym ciągu posiedzenia otwarto przewod habilitacyjny dr Karoliny Targosz w oparciu o pracę *Uczony dwór Ludwika Marii Gonzagi (1646—1667)*. Dla przewodu tego powołano komisję w składzie: prof. B. Leśnodorski (przewodniczący), prof. B. Suchodolski, doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa (członkowie).

Roman Schulz

Głównym punktem porządku dziennego obrad Komitetu była dyskusja nad opracowanym przez Prezydium KHNiT projektem perspektywicznego programu badań podstawowych z zakresu historii nauki i historii techniki.

Projekt w części dotyczącej historii nauki mówi, że zadaniem jej jest: ukaazywanie prawidłowości rozwoju poszczególnych dyscyplin i koordynowanie badań z różnych dziedzin — w ich ścisłym ze sobą powiązaniu; podejmowanie analizy i ujęć syntetycznych, dotyczących warunków i procesów powstawania nowych dyscyplin, kooperacji i instytucji naukowych; prowadzenie badań nad filozoficznymi i metodologicznymi ideami w poszczególnych epokach oraz badań nad społecznymi korzeniami działalności naukowej, jej wynikami, jak również psychologicznymi uwarunkowaniami procesu naukowej twórczości. Rozwój tak pojętej historii nauki wymaga wielostronnych związków z różnymi naukami o nauce, szczególnie z socjologią nauki a także z innymi naukami o człowieku, społeczeństwie i kulturze. Szczególną uwagę w projekcie zwrócono na prowadzenie prac nad historią nauk szczegółowych w powiązaniu z badaniami z historii ogólnej myśli naukowej. Obok historii nauki uprawianej biograficznie i instytucjonalnie należy też systematycznie prowadzić badania z dziejów problemów naukowych.

Badania z zakresu historii techniki stanowią nowy dział zarówno historii jak i techniki. Były one do niedawna prowadzone w Polsce na ogół fragmentarycznie.

¹ Obrona rozprawy mgr Rosińskiej nt. *Traktaty o instrumentach astronomicznych zachowane w rękopisach Biblioteki Jagiellońskiej i opisy instrumentów w dziełach krakowskich astronomów i w «De revolutionibus»* odbyła się na posiedzeniu Komitetu w dniu 19 marca 1973 r.

Dopiero w ostatnich latach zaczęły się pojawiać publikacje o charakterze uogólniającym. Z uwagi na specyfikę badawczą uznano, że sprawą pilną są studia metodologiczne nad naukami pomocniczymi.

W projekcie perspektywicznym zwrócono szczególną uwagę na studia nad rewolucjami technicznymi XIX i XX w. oraz na badania dotyczące praw rządzących rozwojem techniki. Równoległe do prac monograficznych z tego zakresu należy też podjąć studia przygotowawcze i konstrukcyjne nad syntezą historii techniki w Polsce.

Realizacja programu badań podstawowych z historii nauki wymaga współdziałania wielu środowisk i różnych ośrodków, zwiększenia i doskonalenia kadry badawczej, zaś poczynania w dziedzinie historii techniki uzależnione są nie tylko od współpracy instytutów i komitetów Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów wyższych uczelni i Naczelnej Organizacji Technicznej, lecz także od podniesienia kwalifikacji historycznych wśród inżynierów, a wśród historyków przemysłu czy rolnictwa — z zakresu techniki. Konieczna jest też rozbudowa istniejących form organizacyjnych.

Po przyjęciu powyższych założeń zatwierdzono następujące ważniejsze problemy badawcze z historii nauki i historii techniki:

Historia nauki w Polsce: 1. Kontynuacja prac nad syntezą dziejów nauki polskiej w zakresie XIX i XX w. oraz uzupełnianie poprzednich (wydanych już) tomów; 2. Kontynuacja lub podjęcie zarysów historii nauk społecznych i matematyczno-przyrodniczych (w miarę posuwania się prac monograficznych i pomocniczych, studiów indywidualnych i zespołowych a także wzrastania zapotrzebowania społecznego) np. historii polskiego językoznawstwa, polskiej myśli ekonomicznej, nauk administracyjnych, nauk biologicznych, medycznych, nauk o Ziemi, fizyki, chemii, nauk rolniczo-leśnych itd.; 3. Kontynuacja wydawnictwa *Dzieł M. Kopernika* oraz prac związanych z recepcją i rolą myśli kopernikowskiej w świecie; 4. Szkoły naukowe w Polsce w XIX i XX w. oraz towarzystwa naukowe; 5. Historia nauki na polskich ziemiach zachodnich i północnych ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć polskich uczonych oraz miłośników nauki i wiedzy; 6. Stosunki naukowe Polski z innymi krajami; 7. Początki, rozwój i czynniki polityki naukowej w perspektywie historycznej (od XVIII do XX w.).

Powszechna historia nauki: 1. Wkład uczonych polskich, działających w Polsce i w innych krajach, do nauki światowej; 2. Nauki matematyczno-przyrodnicze od starożytności do czasów Mikołaja Kopernika; 3. Przełom myśli naukowej w czasach nowożytnych; 4. Historyczne podstawy współczesnej rewolucji naukowo-technicznej.

Zagadnienia metodologiczne w obrębie historii nauki: 1. Prądy i problemy umysłowe (filozoficzne i ogólnokulturalne) w Polsce w XIX i XX w. oraz ich wpływ na rozwój myśli naukowej i nauk szczegółowych (np.: pozytywizm, ewolucjonizm, konwencjonalizm, recepcja marksizmu w różnych dziedzinach); 2. Metody analizy i oceny osiągnięć naukowych w danych epokach i środowiskach; 3. Instytucje naukowe jako wyraz i czynnik rozwoju badań oraz kryterium stopnia ich rozwoju; 4. Wpływ osobowości uczonego i środowiska naukowego na powstanie i rozwój szkół naukowych. Znaczenie obiektywnych możliwości warsztatowych; 5. Związki pomiędzy historią, socjologią i filozofią nauki i innymi naukami o nauce; 6. Metody przekształcania wartości poznawczych wynikających ze specjalistycznych badań naukowych w wartości kulturowe, ogólnie zrozumiałe, i wartości użytkowe, ogólnie spożytkowane.

Społeczne uwarunkowanie i społeczna funkcja nauki w perspektywie historycznej: 1. Czynniki społeczno-kulturowe, polityczne i gospodarcze, determinujące rozwój nauki w różnych

krajach i kręgach cywilizacyjnych oraz preferowanie danych kierunków badań; 2. Historyczne wzorce instytucjonalne, które w różnych epokach i okresach wpływały na powstanie, rozwój i przemiany wspólnot naukowych i organizacji uczonych; 3. Wpływ nauki w różnych epokach, w szczególności w czasach nowszych i najnowszych na przemiany społeczne i kulturowe, dokonywane w Polsce i w innych krajach. Historyczne i przyszłościowe aspekty powiązania z sobą kultury literackiej i artystycznej z kulturą naukową i techniczną oraz polityczną.

Historia techniki: 1. Podstawowe problemy metodologii i nauk pomocniczych historii techniki, a także: teorii uwarunkowań społeczno-ekonomicznych, powiązań badań historycznych z koncepcjami przyszłościowymi w zakresie techniki, wzajemnych powiązań rozwojowych praktyki i nauk technicznych; 2. Wybrane problemy powszechnej historii techniki: rewolucje techniczne w XIX i XX w., podstawy i czynniki historyczne rozwoju rewolucji naukowo-technicznej, prawidłowości rządzące rozwojem konstrukcji i materiałów, rozwój gałęzi techniki o szczególnym znaczeniu; 3. Podstawowe kierunki rozwoju techniki w Polsce — zarys syntetyczny historii techniki polskiej powstały w oparciu o opracowania monograficzne rozwoju poszczególnych gałęzi techniki z uwzględnieniem: a) rozwoju systemów energetycznych, b) rozwoju infrastruktury, c) rozwoju technologii i konstrukcji, d) sposobów i tempa wdrażania postępu technicznego na tle osiągnięć światowych, e) dziejów czasopiśmiennictwa i stowarzyszeń technicznych na ziemiach polskich; 4. Wkład polskich techników i uczonych do rozwoju techniki światowej oraz techniki poszczególnych krajów.

W czasie dyskusji nad perspektywicznym programem badań zwracano uwagę na sprawy działalności popularyzatorskiej i upowszechnienie wyników badawczych historii nauki oraz upowszechnianie wiedzy i kultury technicznej w ujęciu nowoczesnym.

W następnym punkcie zebrania przewodniczący Komitetu — prof. B. Leśnodorski przedstawił krótkie sprawozdanie z działalności komisji naukowych. Najbardziej ożywioną pracę prowadziła Komisja Historii Techniki oraz Komisja Kopernikowska. Komisja Historii Techniki wzięła udział w pracach przygotowawczych do III Międzynarodowego Sympozjum ICOHTEC na temat *Industrializacja i nowoczesna technika w rolniczych krajach Europy Środkowej i Południowej 1850—1918*. Działalność Komisji Kopernikowskiej wiązała się z organizowanymi w wielu krajach uroczystościami z okazji 500 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika. Jest rzeczą godną uwagi, że w olbrzymiej większości poświęcone temu jubileuszowi sesje nie ograniczały się do samej uroczystości rocznicowej, lecz miały również charakter roboczy sesji naukowych, obejmujących rozważaniami osobę i dzieło samego Kopernika jak i jego znaczenie dla rozwoju nauki nowożytnej oraz problemy współczesnych nauk ścisłych z uwzględnieniem dziedzictwa idei Kopernika. Wielu przedstawicieli polskiego świata naukowego, zarówno historycy nauki związani z Komitetem Historii Nauki i Techniki, jak i reprezentanci nauk ścisłych, wzięło udział w sesjach organizowanych w krajach europejskich, Stanach Zjednoczonych, Japonii czy Mongolii.

Wśród wielu — poświęconych problematyce kopernikowskiej — książek Komisja Kopernikowska KHNiT wyróżniła dwie wydane w Polsce pozycje: *Regestra Copernicana* — pióra prof. Mariana Biskupa² oraz *Historię kopernikanizmu w dwunastu szkicach* — napisaną przez prof. Waldemara Voisé³.

² Książka ta ukazała się w 1973 r., w wydawanej przez Zakład Historii Nauki i Techniki PAN serii — *Studia Copernicana*.

³ Książkę prof. Voisé wydało Ossolineum w roku 1973. Równocześnie ukazała się ona w języku francuskim jako numer specjalny czasopisma „Revue de Synthèse (nr 69/1973) wydawanego w Paryżu przez Centre International de Synthèse.

Na zakończenie obrad podano krótką informację o XIV Międzynarodowym Kongresie Historii Nauki, który ma odbyć się w Japonii (Tokio i Kioto) 19—27 sierpnia 1974 r.

Zofia Skubała-Tokarska

*

Następne posiedzenie Komitetu odbyło się 30 października 1973 r. Wręczono na nim dyplom doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii nauki doc. Ryszardowi W. Wołoszyńskiemu¹. Na posiedzeniu tym odbyło się także kolokwium habilitacyjne dr Karoliny Targosz. Dr K. Targosz przedstawiła pracę *Uczony dwór Ludwika Marii Gonzagi (1646—1667)*, której recenzentami byli profesorowie: Henryk Barycz, Janusz Tazbir i A. Waldemar Voisé. Po kolokwium Komitet uznał, że spełniło ono wymagania przyjęte dla kolokwium habilitacyjnych i w tajnym głosowaniu jednogłośnie podjął uchwałę o nadaniu dr K. Targosz stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii nauki.

Zakończono postępowanie kwalifikacyjne i podjęto uchwały o nadaniu tytułów profesorów nadzwyczajnych doc. dr Ireny Stasiewicz-Jasiukowej i doc. dr Stanisławowi Brzozowskiemu. Wszczęto postępowanie kwalifikacyjne w sprawie nadania tytułu profesora nadzwyczajnego doc. dr Tadeuszowi Przypkowskiemu. Powołano odpowiednią komisję, w skład której weszli: prof. B. Leśnodorski (przewodniczący), prof. K. Górski i prof. P. Rybicki (członkowie). Opinie o dorobku naukowym doc. Przypkowskiego opracują profesorowie: E. Rybka, M. Biskup i A. Gieysztor.

Otwarto także przewod habilitacyjny dra Tadeusza Nowaka na podstawie pracy *Polska technika wojenna XVI—XVIII w.* Powołano komisję do tego przewodu w składzie: prof. B. Leśnodorski (przewodniczący), doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa i prof. E. Olszewski (członkowie). Na recenzentów wyznaczono profesorów: Okęckiego, M. Subotowicza i Z. Wójcika.

Powołano komisję i wyznaczono recenzentów w przewodzie doktorskim mgra Stefana Zameckiego². W skład komisji weszli: prof. B. Suchodolski (przewodniczący), doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa i prof. W. Voisé (członkowie). Na recenzentów wyznaczono: prof. T. Kotarbińskiego, doc. J. Rudniańskiego i doc. M. Dobrosielskiego.

Roman Schulz

Ważnym punktem porządku obrad było przedstawienie informacji o sprawach Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN i o sprawach samego Komitetu.

Informację o sprawach Zakładu przedstawiła doc. I. Stasiewicz-Jasiukowa. Placówka nasza skupia 70 pracowników etatowych i 200 współpracowników, którzy reprezentują wiele specjalności w zakresie historii nauki i historii techniki. Duże osiągnięcia badawcze całego tego zespołu wyrażają się w — stale wzrastającej — liczbie wydawnictw Zakładu. Jednocześnie polska szkoła historii nauki posiada ugruntowaną pozycję międzynarodową.

Zatwierdzone w październiku 1973 r., w tzw. planie resortowym PAN, zadania badawcze dla Zakładu (problem nr 38 — *Dzieje nauki polskiej ze szczeególnym*

¹ Kolokwium habilitacyjne doc. Wołoszyńskiego odbyło się na posiedzeniu Komitetu w dniu 26 października 1972 r. Zob. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 1973 nr 1, s. 185—186.

² Otwarcie przewodu doktorskiego mgra Zameckiego odbyło się dnia 26 marca 1971 r. Zob. „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” 1971 nr 3 s. 683.

uwzględnieniem jej społecznej roli oraz działalności Mikołaja Kopernika) stwarzają właściwe ramy dla dalszej jego działalności. Tymczasem pojawiły się — szkodliwe dla historii nauki — projekty zmierzające do przyłączenia Zakładu do Instytutu Historii PAN, czemu należy stanowczo przeciwdziałać. Odpowiedni memoriał w tej sprawie przekazany już został do Wydziału I Polskiej Akademii Nauk.

W dalszym ciągu posiedzenia, również w ramach informacji o sprawach Zakładu — dr Zofia Skubała-Tokarska omówiła wydawnictwa tej placówki. Największym osiągnięciem w tym zakresie jest wydanie dwóch — spośród przewidywanych dziewięciu — tomów *Historii nauki polskiej*. Zespołowe badania szczególnie umożliwiły, w ciągu ostatnich trzech lat, opracowanie zarysów historii poszczególnych nauk; w bieżącym roku opublikowano duże specjalistyczne syntezy: *Historię etnografii polskiej* (która uzyskała nagrodę Sekretarza Naukowego PAN i została wpisana do *Księgi Czynów* II Kongresu Nauki Polskiej) oraz *Zarys polskiej myśli ekonomiczno-rolniczej*. Przygotowano do druku *Zarys dziejów urologii polskiej* i *Historię astronomii polskiej*, w końcowym stadium prac przygotowawczych znajdują się dwa dalsze tomy syntez historycznych: *Historia polskiej myśli ekonomicznej* oraz *Historia botaniki polskiej*. Rok 1973 zamknijemy 16 publikacjami zwartymi, wśród których znajduje się pięć tomów serii *Studia Copernicana* i tom 1 *Dzieł wszystkich* Mikołaja Kopernika (wydanych w pięciu językach). Prace redakcyjne nad tomem 2 zostały już zakończone. W roku 1974 przewiduje się wydanie 17 monografii.

W dalszym ciągu zebrania prof. B. Leśnodorski poinformował o pracach prowadzonych w czterech komisjach Komitetu. Aktywną działalność rozwija Komisja Kopernikańska, nadal uczestnicząc w pracach związanych z jubileuszem 500 rocznicy urodzin Kopernika. Członkowie Komisji uczestniczyli w obradach toruńskiego kongresu *Colloquia Copernicana*³. Komisja do spraw Upowszechniania Historii Nauki i Techniki przygotowuje ekspertyzę nt. *Rola historii nauki i techniki w zakresie upowszechniania wiedzy*. Zorganizuje ona także w grudniu 1973 r. posiedzenie poświęcone upowszechnianiu naszej dyscypliny w publikacjach Państwowego Wydawnictwa Naukowego oraz w Polskim Radio. Komisja Historii Techniki — w oparciu o badania szczegółowe — opracuje projekt syntezy historii techniki polskiej. Przewidywana na listopad 1973 r. II Konferencja Komisji Historia Techniki poświęcona będzie zagadnieniom metodologicznym, omówieniu stanu badań nad historią techniki, koncepcjom rozbudowy warsztatu badawczego historyków techniki. Komisja do spraw Wydawniczych przygotowuje ocenę „Studiów i Materiałów z Dziejów Nauki Polskiej”.

Nawiązując do spraw Zakładu Historii Nauki i Techniki prof. Leśnodorski podkreślił, iż Władze PAN przystąpiły po II Kongresie Nauki Polskiej do reorganizacji Akademii, zakładając przyłączenie niektórych mniejszych samodzielnych placówek, np. zakładów, do odpowiednich instytutów. Samodzielnymi pozostać mają jedynie zakłady, które w przyszłości przekształcone będą w instytuty naukowe. W tej sytuacji niektóre problemy naukowe, opracowywane dotychczas w naszym Zakładzie może przejąć niedawno powołany Instytut Polityki Naukowej, natomiast prawidłowy rozwój historii nauki zabezpieczyć może jedynie samodzielna organizacyjnie placówka. Prof. Leśnodorski wskazał, że w rozmowach z Władzami PAN, dotyczącymi przyszłości Zakładu, należy akcentować zarówno dotychczasowe osiągnięcia badawcze jak i wielokrotnie podkreślaną sprawę słabej reprezentacji historii nauki i historii techniki w szkołach wyższych, co przemawia za samodzielnością tej placówki.

W ożywionej dyskusji podkreślano ujemne skutki przyłączenia Zakładu do

³ Por. informację o tym kongresie w niniejszym numerze „Kwartalnika” s. 176—179.

Instytutu Historii. Związane z tym pozbawienie Komitetu kompetencji Rady Naukowej ZHNT zahamowałyby kształcenie kadr badawczych w zakresie historii nauki i historii techniki. Zmniejszeniu uległaby również działalność wydawnicza, ograniczone zostałyby kontakty międzynarodowe. Wskazywano też, że jeśli nie uda się utrzymać odrębności Zakładu, to słuszniejszym byłoby połączenie go z Instytutem Filozofii (prof. E. Olszewski, prof. W. Voisé) lub z Instytutem Historii Kultury Materialnej (doc. A. Wiślicki). Zwracano uwagę także na konieczność opracowania problemu resortowego nie tylko dla historii nauki, ale również dla historii techniki (prof. E. Olszewski, prof. J. Pazdur). W dyskusjach na temat przyszłości Zakładu należy pokazać perspektywę przekształcenia go — w ciągu kilku najbliższych lat — w instytut. Do tego predysponuje go znaczny dorobek naukowy tej placówki, także w znaczeniu interdyscyplinarnym, wkład do badań nad powszechną historią nauki, związku historii nauki z historią techniki, społeczna funkcja naszej dyscypliny w okresie rewolucji naukowo-technicznej. Ze względu na interdyscyplinarną rolę historii nauki trzeba postulować aby Komitet Historii Nauki i Techniki działał przy Prezydium PAN, a nie jak dotychczas przy Wydziale I (prof. I. Pietrzak—Pawłowska).

Po zakończeniu dyskusji, zebrani upoważnili Prezydium Komitetu do opracowania wraz z Zespołem partyjnym KHNiT argumentów przemawiających za utrzymaniem samodzielności Zakładu Historii Nauki i Techniki i przekształcenia go w instytut.

Bohdan Jaczewski

SIEDEMDSZIESIĘCIOLECIE URODZIN PROFESORA BOGDANA SUCHODOLSKIEGO

Staraniem Zakładu oraz Komitetu Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk została zorganizowana 21 grudnia 1973 r. uroczystość siedemdziesięciolecia urodzin Profesora Bogdana Suchodolskiego. W Sali Lustrzanej Pałacu Sztastica zebrali się koledzy, współpracownicy, przyjaciele i uczniowie Profesora, a wśród nich prof. dr Tadeusz Kotarbiński, którego uczniem był kiedyś prof. Suchodolski. Zebrani wysłuchali kilku przemówień ukazujących wszechstronność zainteresowań Profesora, Jego osiągnięcia w dziedzinie szeroko pojętej humanistyki, Jego wkład w przeobrażenia polskiej kultury i systemu oświatowego, a także rolę, jaką odgrywa w działalności międzynarodowych stowarzyszeń naukowych.

Kolejno zabierali głos: doc. dr Irena Stasiewicz-Jasiukowa, zastępca kierownika Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN, prof. dr Bogusław Leśnodorski, przewodniczący Komitetu Nauki i Techniki PAN, prof. dr Jan Szczepański, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk, Jerzy Kuberski, minister oświaty i wychowania, prof. dr Ryszard Wroczyński, dyrektor Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego, dr Stanisław Mauersberg, przedstawiciel Pracowni Dziejów Oświaty PAN oraz doc. dr Irena Wojnar, uczennica i wieloletnia współpracowniczka Profesora Suchodolskiego.

Wręczono Profesorowi makietę zbiorowej książki zatytułowanej *Przeszłość — przyszłość*, a obejmującej około 50 prac autorów polskich i obcych. Artykuły te poświęcone są dziejom kultury naukowej i artystycznej, problemom oświaty i wychowania, sprawom współczesnego człowieka i jego świata. Książka ma zostać wydana przez Państwowy Instytut Wydawniczy.

Na zakończenie uroczystości zabrał głos Profesor Suchodolski, wspominając różne zakresy swojej wieloletniej działalności naukowej.